

'Ik wilde meer zijn dan een schakel in de geldstroom'

'In zijn arrogantie heeft de mens zich boven de schepping gesteld. In plaats daarvan zouden we beter moeten kijken naar de cyclische processen en daarvan deel gaan uitmaken.' Tot dat inzicht kwam **Fred Matser** in 1983, toen hij als vrijwilliger voor het Rode Kruis werkte. Dat zette toen een programma op om kindersterfte door uitdroging als gevolg van diarree te bestrijden en te voorkomen. De oplossing was simpel, zegt Matser. 'Met een combinatie van suiker, zout en water herstelde het immuunsysteem zich en werden de meeste ziektes van binnenuit verdreven. Dankzij een proces dat gebruikmaakt van natuurlijke producten, goedkoop is en gemakkelijk toepasbaar.' Dit voorbeeld, zegt Matser, maakt precies duidelijk hoe we problemen zouden moeten benaderen.

Wie hem zo hoort praten, zou niet denken dat Fred Matser (60) ooit aan het hoofd stond van het vastgoedimperium Johan Matser Projectontwikkeling. Het was, zegt hij zelf, ook geen roeping. Hij nam de leiding van het bedrijf over van zijn ernstig zieke vader. Diens zaak was de eerste grote onafhankelijke projectontwikkelaar in Nederland en onder meer verantwoordelijk voor de bouw van het Utrechtse voetbalstadion Galgenwaard, winkelcentrum Hilvertshof in Hilversum en het huidige Stadshart-winkelcentrum in Amstelveen. 'In 1982 heb ik me teruggetrokken uit de dagelijkse leiding omdat ik niet verder wilde in die ratrace', zegt Matser. 'Toen al viel het me op dat mensen zich alleen bekommerden om de noden en behoeften in de wereld als eraan kon worden verdiend.'

Matser besloot gedurende vijf jaar eenderde van de winst van zijn onderneming af te staan aan de Stichting Milieu Bewustzijn, die projecten initieert ter ondersteuning van het milieu. Elf jaar geleden verkocht hij het bedrijf. Met een deel van het geld richtte hij stichtingen op die mensen in nood helpt, vooral door ze te leren hun leven weer in eigen hand te nemen, onder meer in de Bosnische steden Tuzla en Sarajevo. In Oekraïne ondersteunt Matser wees- en straatkinderen en samen met Gorbatsjov en de Russische overheid financierde hij de bouw van een afdeling voor beenmergtransplantaties in een Moskou ziekenhuis.

'Het vermogen iets te scheppen is een cadeau. Dat geschenk probeer ik zo goed en zo kwaad als het gaat, volgens de cyclische wetten van de natuur, vorm te geven.' Want het is toch onbegrijpelijk, meent Matser, 'dat we een bedrijf afrekenen op een verlies- en winstrekening, terwijl niemand zich bekommert over de wijze waarop we iets terug moeten geven aan het milieu. Beschouw de aarde als een bedrijf waarvan wij materiaal als zand, olie en hout betrekken, om daar vervolgens veel winst mee te maken. Dan is het niet meer dan vanzelfsprekend daarvoor iets terug te geven.' En ja, hij heeft veel geld verdiend en leidt een comfortabel leven. 'Maar ik besef dat het hebben van geld een verantwoordelijkheid schept. Die vul ik in door dat kapitaal voor een groot deel terug te brengen in de natuurlijke cyclus. Anders gezegd: kapitaal dat slechts gebruikt wordt voor luxe consumptie, is niet meer dan vervuiling. Misschien moeten wij die van onder, de aarde, nemen, wel bovenlangs geven. Onder-nemen is boven geven.'